

KEDİ VE KÖPEKLERDE KİLO KAYBI VE OBEZİTE

DOI: 10.37609/akya.3747.c355

BÖLÜM 48

Cennet Nur ÜNAL ¹
Murat UZTIMÜR ²

1. GİRİŞ

Kedi ve köpeklerde kilo kaybı ve obezite, evcil hayvan sağlığını doğrudan etkileyen önemli klinik durumlar arasında yer almaktadır. Bu iki zıt durum, birçok sistemik hastalığın hem habercisi hem de sonucu olabilir. Kilo kaybı; yetersiz beslenmeden gastrointestinal hastalıklara, metabolik bozukluklardan neoplazilere kadar pek çok farklı patolojik sürecin belirtisi olabilirken; obezite, modern yaşam koşullarına bağlı olarak artış gösteren ve çok sayıda sağlık problemine zemin hazırlayan karmaşık bir metabolik bozukluktur.

Kilo kaybı, tüylerin kamuflaj etkisi nedeniyle geç fark edilebildiğinden, çoğu zaman klinik muayene ve ileri tanı yöntemleri ile araştırılmalıdır. Öte yandan, obezite hem fizyolojik hem de davranışsal nedenlerle gelişebilir ve sıklıkla yanlış beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite eksikliği ve hormonal bozukluklarla ilişkilidir. Bu nedenle, evcil hayvanlarda kilo kaybı ve obezitenin tanısı, tedavisi ve önlenmesi için kapsamlı bir yaklaşım gerekmektedir.

Bu bölümde; kedi ve köpeklerde kilo kaybı ve obezitenin etiyolojisi, patogenezi, klinik bulguları, tanı yöntemleri, tedavi yaklaşımları ve önleme stratejileri güncel literatür doğrultusunda ayrıntılı

biçimde ele alınacaktır. Amaç, veteriner klinik uygulamalarda bu yaygın ve kritik durumlara yönelik tanı farkındalığını artırmak ve etkin bir hasta yönetimi sağlamaktır.

2. KEDİ VE KÖPEKLERDE KİLO KAYBI

Kedi ve köpeklerde istemsiz kilo kaybı görülebilir. Evcil hayvanlarda kilo kaybı, basit yaşam tarzı değişikliklerinden ciddi sağlık sorunlarına kadar farklı nedenlere bağlı olarak gelişebilir. Tüylerin kamuflaj özelliği nedeniyle kilo kaybının erken tespit edilmesi zor olabilir ve genellikle fark edildiğinde hastalık süreci ilerlemiş olabilir.

Kedi ve köpeklerde kilo kaybı görüldüğünde kapsamlı bir klinik muayene laboratuvar ve görüntüleme tetkikleri gereklidir. Ağız boşluğu muayenesi ile yaygın görülen dental veya oral hastalıklar tespit edilebilir. Bu hastalıklar iştahı etkileyerek beslenme durumunu olumsuz yönde etkileyebilir. Göz muayenesi, sistemik hipertansiyon belirtilerinin (retinal ödem, dekolman, kanama gibi) tespitine yardımcı olabilir ve genellikle böbrek veya tiroid hastalıkları ile ilişkilidir. Boyun bölgesinde tiroid nodülleri veya tiroid dışı kitlelerin palpasyonu yapılabilir ve laboratuvar testleri ile doğrulanabilir. Kalp oskültasyonu sırasında kilo kaybı ile ilişkilendirilebilecek taşikardi,

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., cnaltunboga@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8676-6490

² Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., muratuztimur@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0001-9294-1825

süreç, beslenmenin düzeltilmesini ya da altta yatan hastalıkların kontrol altına alınmasını içeren kapsamlı bir değerlendirme ile yürütülmelidir. Obezite, kedi ve köpeklerde giderek artan bir sağlık problemi olup ciddi komplikasyonlara yol açabilmektedir. Bu nedenle, obezite tedavisinde evcil hayvan sahiplerinin doğru şekilde bilgilendirilmesi ve düzenli takip edilmesi büyük önem taşımaktadır. Ancak obeziteyi önlemek tedaviden daha kritik bir yaklaşımdır. Evcil hayvanların sağlıklı kilolarını koruyabilmesi için, veteriner muayenelerinde vücut yağ oranının düzenli olarak değerlendirilmesi ve ideal kilolarına ulaşmaları için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu süreçte, düzenli beslenme kontrolleri, uygun egzersiz planlamaları ve evcil hayvan sahiplerinin bilinçlendirilmesi önemli rol oynamaktadır.

KAYNAKLAR

1. Adamama-Moraitou KK, Pardali D, Soubasis I. Obesity in dogs and cats: discovering the enemy. *Hellenic Journal of Companion Animal Medicine*. 2014;3(1): 40-49.
2. Anderson RS. Obesity in the dog and cat. *The Journal of Nutrition*. 2004;134(8): 2072-2080.
3. Bjornvad CR, Gloor S, Johansen SS, et al. Neutering increases the risk of obesity in male dogs but not in bitches—A cross-sectional study of dog-and owner-related risk factors for obesity in Danish companion dogs. *Preventive Veterinary Medicine*. 2019;170: 1047302. doi: <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2019.104730>
4. Caney, S. Weight loss in the elderly cat: appetite is fine, and everything looks normal. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 2009;11(9): 738-746. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jfms.2009.07.008>
5. Chiang CF, Villaverde C, Chang WC, et al. Prevalence, risk factors, and disease associations of overweight and obesity in cats that visited the Veterinary Medical Teaching Hospital at the University of California, Davis from January 2006 to December 2015. *Topics in Companion Animal Medicine*. 2022;47: 100620. doi: <https://doi.org/10.1016/j.tcam.2021.100620>
6. Cline MG. Obesity management in small animal practice. *The Veterinary Medical Association of New York City*. 2016.
7. Colliard L, Ancel J, Benet JJ, et al. Risk factors for obesity in dogs in France. *The Journal of Nutrition*. 2006;136(7): 1951-1954.
8. Colliard L, Paragon BM, Lemuet B, et al. Prevalence and risk factors of obesity in an urban population of healthy cats. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 2009;11(2): 135-140. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jfms.2008.07.00>
9. Courcier EA, O'Higgins R, Mellor DJ, et al. Prevalence and risk factors for feline obesity in a first opinion practice in Glasgow, Scotland. *Journal of Feline Medicine & Surgery*. 2010;12(10): 746-753. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jfms.2010.05.011>
10. Dimski DS, Joseph T. 1995 Feline idiopathic hepatic lipidosis. *Veterinary Clinics: Small Animal Practice*. 1995;25(2): 357-373.
11. Henegar JR, Bigler, S. A., Henegar, L. K., et al. Functional and structural changes in the kidney in the early stages of obesity. *Journal of the American Society of Nephrology*. 2001;12(6): 1211-1217. doi: 10.1681/ASN.V1261211
12. Laflamme DP. Understanding and managing obesity in dogs and cats. *Veterinary Clinics: Small Animal Practice*. 2006;36(6): 1283-1295.
13. Manens J, Bolognin M, Bernaerts F, et al. Effects of obesity on lung function and airway reactivity in healthy dogs. *The Veterinary Journal*. 2012;193(1): 217-221. doi: <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2011.10.013>
14. Montgomery J. Why is my dog losing weight? 10 common reasons 2023. (10/10/2024 tarihinde <https://bettervet.com/resources/pet-symptoms/why-is-my-dog-losing-weight> adresinden ulaşılmıştır).
15. Osto M, Lutz TA. Translational value of animal models of obesity—Focus on dogs and cats. *European Journal of Pharmacology*. 2015;759: 240-252. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ejphar.2015.03.036>
16. Partington C, Hodgkiss-Geere H, Woods GR, et al. The effect of obesity and subsequent weight reduction on cardiac morphology and function in cats. *BMC Veterinary Research*. 2024;20(1): 154.
17. Pegram C, Raffan E, White E, et al. Frequency, breed predisposition and demographic risk factors for overweight status in dogs in the UK. *Journal of Small Animal Practice*. 2021;62(7): 521-530. doi: <https://doi.org/10.1111/jsap.13325>
18. Pickup JC, Crook MA. Is type II diabetes mellitus a disease of the innate immune system?. *Diabetologia*. 1998;41: 1241-1248.
19. Royal Canin. Vücut kondisyon tabloları 2017. (15/11/2024 tarihinde file:///C:/Users/huawe% C4%B1/Downloads/V%C3%BCcut%20Kondisyon%20Tablolar%C4%B1.pdf adresinden ulaşılmıştır).
20. Santarossa A, Parr JM, Verbrugghe A. Assessment of canine and feline body composition by veterinary health care teams in Ontario, Canada. *The Canadian Veterinary Journal*. 2018;59(12): 1280.
21. Shmalberg J. Treatment of obesity in cats and dogs. *Today's Veterinary Practice*. 2013;60-65.
22. Teng KT, McGreevy PD, Toribio JAL, et al. Risk factors for underweight and overweight in cats in metropolitan Sydney, Australia. *Preventive Veterinary Medicine*. 2017;144: 102-111. doi: <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2017.05.021>
23. Tropf M, Nelson OL, Lee PM, et al. Cardiac and metabolic variables in obese dogs. *Journal of Veterinary Internal Medicine*. 2017;31(4): 1000-1007. doi: <https://doi.org/10.1111/jvim.14775>
24. Ward E, German AJ, Churchill JA. Association for pet obesity prevention 2015. (14/10/2024 tarihinde <https://www.petobesityprevention.org/2015> sitesinden ulaşılmıştır.)
25. Watson ADJ, Church DB, Middleton DJ, et al. Weight loss in cats which eat well. *Journal of Small Animal Practice*. 1981;22(7): 473-482.